

blot være den, at jeg mener, at en Forhøjelse af Indtægten af vore Statsaktiver ikke er et Punkt, i alt Fald principielt set, som hænger sammen med Statens Trang til Indtægter. Det er mit Synspunkt, at f. Eks. Statsbanerne foruden at dække Udgifterne til Driften skulle give en passende Forrentning af Anlægskapitalen. Gøre de ikke det, vil det blive en ny Byrde lagt paa Skatteyderne og ofte paa dem af disse, som have daarligst Raad og ikke have Lejlighed til at benytte dette Statsaktiv. Jeg skal i den Henseende minde om, at da vi for et Par Aar siden forøgede Lønningerne betydeligt ved Statsbanerne, Postvæsenet og Telegrafvæsenet, fik vi ikke paa langt nær Kompensation for disse stærkt forøgede Udgifter, og efter min Mening er der ikke nogen Rimelighed i, at forøgede Lønninger, altsaa en forøget Udgift til Driften, skulle lægges paa Skatteborgerne i Almindelighed. Det er principielt set rigtigt, at vedkommende Drift selv betaler sine Udgifter. Jeg mener altsaa, at denne Sag just ikke er sammenhængende med Skattelovgivningen, og jeg vilde derfor — i alt Fald for mit eget Vedkommende — finde det rigtigere, at denne Sag tages op til Overvejelse og Løsning, uafhængigt af, hvilke andre Indtægter man vil skaffe Statskassen, og af, hvilke yderligere Indtægter der maatte være Brug for. Det er min Overbevisning, at Skattelovene ville bringe betydelig forøgede Indtægter, naar de faa virket saa længe, at de ere komne ind i deres jævne, normale Gænge.

Hvad Spørgsmaalet om Sparsommelighed angaar, vil jeg sige, at vi jo alle i Teorien ere enige om at spare. Alle Mennesker og specielt alle Rigsdagsmænd ere enige om dette. Der er ikke Tale om, at nogen vil staa op og gøre sig til Talsmand for det modsatte. Alle ere enige om, at der bør spares, men naar det kommer til Stykket, blive Vanskelighederne i Regelen saa store, at Sparsommeligheden ikke er til at praktisere. Saaledes, er jeg bange for, vil det ogsaa meget let gaa nu. Navnlig er det overordentlig vanskeligt at indskrænke de Fornødenheder, man en Gang har vænnet sig til. Det er vanskeligt i det private Liv for en Mand eller en Kvinde at indskrænke de Fornødenheder, som de have gjort sig, og det samme gælder for Staten. Det vil f. Eks. være vanskeligt at afskaffe en Række Tog paa Statsbanerne. At det vil lade sig gøre, tror jeg ikke meget paa, Befolkningen

vil kræve disse Tog, vil kræve de sædvanlige Bekvemmeligheder, som den er vant til. Derfor mener jeg, at denne Besparelæsestank, som vi alle have, og de Bestræbelser, som vi alle i denne Henseende ønske at gøre, væsentligst skulle rettes paa ikke at skabe os nye Udgifter, førend vi have Raad til at dække dem. I de Aar, hvor Pengene flød rigelig ind i Statskassen, var dette ikke saa vanskeligt at praktisere. Da kunde man af de ordinære aarlige Indtægter tillade sig at afholde Udgifter, som strengt taget ikke kunde regnes for at være ordinære, aarlige løbende Udgifter. Vi have saaledes i en lang Række Aar afholdt en hel Række Bygningsudgifter, meget ekstraordinære Udgifter. Vi have haft Raad dertil og have kunnet dække dem, og saa er der ikke noget at sige dertil. Vi have bygget en hel Række Postbygninger, Telegrafbygninger, Toldbygninger, og vi have bygget Rigsarkiv, Righospital, vi bygge paa Christiansborg Slot, og en hel Række andre saadanne store Foretagender have vi taget op, og det har der ikke været noget at indvende imod. Men naar de vanskelige Tider komme, og de ere komne, da kunne saadanne Byggeføretagender skydes ud. Ikke de, der ere paabegyndte, de skulle selvfølgelig gøres færdige, men nye Foretagender kan man som Regel skyde ud. Man kan godt hjælpe sig i længere Tid med de gamle Bygninger, naar man ikke har Raad til at bygge nye.

I den Retning kan Sparsommelighed øves, og der bør den øves. Derimod bør den ikke og kan i Virkeligheden ikke øves overfor Udgifter, der flyde af organisatoriske Love, eller saakaldte sociale Love. Her er et Spørgsmaal, som jeg antager, at Rigsdagen allerede i denne Samling vil komme til at beskæftige sig med, og hvis det ikke sker i denne Samling, saa dog hurtigst muligt. Det er Spørgsmaalet om Forsørgelse af fattige, helt eller delvis forældreløse Børn. For uægte Børns Vedkommende er Spørgsmaalet delvis løst ved Alimentationsloven, den tvungne Inddrivelse af Alimentationsbidrag, men for ægtefødte Børns Vedkommende staaer Spørgsmaalet aabent endnu, og tager man sig af disse Børn, saa er Spørgsmaalet om Enker og Enkemænd, som vi have beskæftiget os med her, løst med det samme. Hvorledes man vil løse denne Opgave, skal jeg ikke udtale mig om ved denne Lejlighed — det er formentlig heller ikke Stedet her ved Finanslovens første Behandling, men det